

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ключові слова: валюта, різниці, валютний курс, облік, операції.

Динамізм, нестабільність і непередбачуваність – одні з головних рис сучасної економіко-політичної ситуації в Україні. Це приводить до зростання актуальності питань щодо підвищення точності та достовірності управлінських рішень, які забезпечуються достовірним відображенням у бухгалтерському обліку господарських операцій. Водночас глобалізація світового простору та курс на інтеграцію України у світовий економічний простір робить одним із важливих напрямків розвитку підприємств саме зовнішньоекономічну діяльність. Тому організація обліку зовнішньоекономічних операцій є актуальною для кожного суб'єкта ЗЕД. У зв'язку з цим особливого значення набувають дослідження, спрямовані на розвиток теоретичних засад бухгалтерського обліку операцій, пов'язаних з іноземною валютою, переоцінкою активів і зобов'язань унаслідок зміни валютних курсів.

Проблеми вдосконалення бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних операцій підприємств розглянуті у працях Ф. Ф. Бутинця, Т. І. Войтенко, З. В. Гуцайлюка, Є. В. Калюги, Л. М. Кіндрацької, Т. П. Демчука. Незважаючи на вагомість отриманих результатів дослідників, на сьогоднішній день не вистачає єдиного підходу до обліку валютних операцій, визначення курсу, за яким необхідно проводити переоцінку статей, що підлягають переоцінці.

Особливістю побудови бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті є наявність різниць, які виникають унаслідок зміни валютних курсів. Досить складним моментом обліку є визначення порядку розрахунку та інформативного відображення коливання валютних курсів. У процесі валютного перерахунку можуть застосовуватися декілька видів валютних курсів: історичний курс, курс «закриття» (або поточний курс) та середній курс [5]. Унаслідок коливання валютних курсів виникають валютні різниці, які прийнято узагальнено називати «курсові різниці». Проте в процесі дослідження діяльності підприємств та науково-теоретичного доробку з цього питання можна зазначити, що різні види валютних коливань (та як наслідок – валютних різниць) мають різний характер впливу як на об'єкти обліку, за якими вони виникають, так і на кінцевий результат діяльності підприємств, а отже, облікове забезпечення та підхід щодо відображення таких різниць матиме свої особливості.

На відміну від національного та міжнародного стандарту, які визначають тільки поняття «курсова різниця», сучасні науковці вважають, що за природою виникнення та впливу на об'єкти обліку валютні коливання неоднорідні, і це має бути відображено в обліку. Досліджуючи природу валютних коливань, Т. П. Демчук [1] пропонує виокремлювати курсові різниці за видами діяльності: операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю; за наслідками здійснення операцій: курсові, сумові (розрахункові), перерахункові (податкові) різниці; залежно від впливу на фінансові результати: позитивні (дохідні), негативні (витратні), нейтральні (вплив на власний капітал – іноземні інвестиції). Д. М. Чирка, А. А. Поплавська [6] пропонують до наявної класифікації курсових різниць включити курсові різниці за ступенем реалізації: реалізовані та нереалізовані. А також виокремлюють: власне курсові різниці, сумові різниці та різниці між курсами. С. М. Галещук [2] розглядає основні підходи щодо прогнозування курсу валют на основі нейронних мереж та пропонує підхід до деталізації курсових різниць для потреб внутрішньогосподарського обліку: поділ на операційні курсові різниці, які виникають як результат операцій в іноземній валюті при здійсненні операційної діяльності; неопераційні, що супроводжують трансакції в іноземній валюті при здійсненні фінансової та інвестиційної діяльності підприємствами; трансляційні, які виникають за операціями в іноземній валюті зарубіжних підрозділів, результати за якими включаються до консолідованої фінансової звітності. Г. Ю. Коблянська [3] запропонувала визначити схему класифікації курсових різниць залежно від статей балансу, видів діяльності та впливу на фінансовий результат.

Нормативне забезпечення містить чітке визначення тільки поняття «курсові різниці», але вони згруповані тільки за видами діяльності: курсові різниці операційної та неопераційної діяльності. У вітчизняній нормативній літературі також відсутнє поняття «нереалізовані курсові різниці», але у звітній формі №3-н «Звіт про рух грошових коштів (непрямим методом)» є показник «збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць», що передбачає їх визначення та розрахунок. Натомість МСБО (7) дає досить приблизне визначення: «нереалізовані прибутки та збитки, які виникають від змін валютного курсу, не є грошовими потоками. Проте вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти, які утримуються в іноземній валюті або підлягають виплаті в іноземній валюті, відображається в звіті про рух грошових коштів з метою узгодження грошових коштів та їх еквівалентів на початку і в кінці періоду. Ця сума подається окремо від грошових потоків від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності й містить курсові різниці, якщо вони були, коли рух грошових коштів визначався за курсом обміну валют на кінець періоду», яке можливо прирівняти до визначення поняття «нереалізовані курсові різниці» [4].

Таким чином, можна зробити висновок, що в бухгалтерському обліку виникають питання з відображення валютних коливань, які варто поділяти на курсові та сумові різниці. Також у вітчизняній нормативній літературі треба навести визначення поняття «нереалізовані курсові різниці». Це за своєю економічною сутністю надасть можливість підвищити інформаційно-аналітичну функцію обліку і стане основою прогнозування результатів впливу валютних коливань на результати діяльності підприємства.

Список використаних джерел: 1. Демчук Т. П. Облік валютних різниць на підприємстві при здійсненні операцій з іноземною валютою. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2009. Вип. 4. С. 333–341. 2. Галещук С. М. Облік і аналіз операцій в іноземній валюті: автореф. дис. ... канд. ек. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / Тернопільський нац. екон. ун-т. Тернопіль, 2015. 20 с. 3. Коблянська Г. Ю. Облік та аудит експортно-імпортних операцій підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2008. 23 с. 4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7) «Звіт про рух грошових коштів». 2012. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_019. 5. Смірнова І. В., Смірнова Н. В. Вплив зміни валютних курсів на фінансову звітність: аналіз закордонного та вітчизняного досвіду. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2014. № 2(1). С. 127–133. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=pirpr_2014_2\(1\)_28](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=pirpr_2014_2(1)_28). 6. Чирка Д. М., Поплавська А. А. Курсові різниці як наслідок коливання валютних курсів: обліковий аспект. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2011. С. 385–392.

УДК 657.6

Л. Ю. Рублевська, студентка

Науковий керівник: **Л. Л. Рублевська**, викладач

Сосницький сільськогосподарський технікум бухгалтерського обліку, смт. Сосниця, Україна

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ТВАРИН НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Ключові слова: інвентаризація, біологічні активи, інвентаризаційний опис.

До специфічних об'єктів обліку в сільському господарстві, яких не має жодна галузь національної економіки, належать біологічні активи тваринництва. Згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 30 біологічний актив – тварина або рослина, яка в процесі біологічних перетворень здатна давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди [3]. Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», для підтвердження правильності та достовірності даних бухгалтерського обліку та звітності, передбачено проведення підприємствами, їх об'єднаннями та госпрозрахунковими організаціями незалежно від форм